

Evangelická teologická fakulta

Posudek oponenta bakalářské práce

Název práce: Úloha sociálního pracovníka při řešení domácího násilí na seniorech

Jméno studenta: Simona Hyková

Vedoucí: PhDr. Vladimír Mašát

Oponent: Ing., Mgr. Jan Dočkal, CSc.

Studium: JABOK B ETF

Simona Hyková zvolila téma své bakalářské práce: „*Úloha sociálního pracovníka při řešení domácího násilí na seniorech*“ na základě zkušeností z absolvované praxe. Cílem práce, jak ho autorka představuje v úvodu, je: „poukázat na význam fenoménu, což je zneužívání seniorů s demencí a dále také nenahraditelnou, významnou a nezastupitelnou úlohu takového člověka, jako je sociální pracovník.“ (str. 13.) V závěru práce (str. 61) formuluje cíl takto: „Cílem této práce byla úloha sociálního pracovníka při řešení domácího násilí na seniorech“.

K formulaci cíle mám dvě připomínky:

- Pouze poukázat se mi zdá málo, předpokládal bych provedení analýzy, zhodnocení a návrhy na možná zlepšení.
- Ve dvojí formulaci cíle vidím rozdíl. Jde o zneužívání všech seniorů, nebo pouze o zneužívání seniorů s demencí? Kapitoly 1 a 2 odpovídají spíše širšímu chápání cílové skupiny, stejně jako název práce. Zařazení kapitoly 3 Demence a zvolené kazuistiky, spíše užšímu zaměření na týrání a zneužívání seniorů s demencí. Nejde pouze o formální připomínku. Práce je tak věnována třem oblastem – domácímu násilí na seniorech, problémům seniorů s demencí a otázkám pomoci seniorům ohroženým domácím násilím. Problémy sice souvisejí, ale autorka jednotlivé oblasti nedostatečně propojuje a práce vyznívá nesourodě.

K jednotlivým kapitolám mám následující připomínky:

- V kapitole 1 jsou charakterizovány některé pojmy - domácí násilí a jeho formy (autorka používá pojem druhy). Jde o stručné definování všeobecně známých pojmů, jejichž vysvětlování se pak v části 2.1. *Domácí násilí na seniorech* opakuje.
- Autorka se bohužel nevěnuje příčinám chování agresorů, individuálním i společenským. To považuji za zásadní nedostatek. Nezmiňuje např. generační problém, ageismus a další jevy. Neuvádí také možný podíl oběti na páchaném násilí.
- Málo výstižná je, podle mého názoru, úvodní část *Kapitoly 2 Seniori*. Postrádám komplexnější charakteristiku stáří. Autorka k mému podivení vychází jako z hlavního pramenu – z učebnice Praktická teologie, jako by nebylo dost specializovaných zdrojů. (Tím nechci zpochybňovat kvalitu této učebnice, ale pouze její vhodnost pro charakteristiku seniorů). Autorka dostatečně nezdůrazňuje rozdíl mezi kalendářním a biologickým věkem seniorů (i když oba pojmy uvádí) a seniory představuje spíše jako slabé, nemocné a neschopné. (str. 21). Zbytečně jsou definovány pojmy jako násilí, nebo rodina. Za nevhodné považuji v odborné práci citování populární písně o stáří, pokud tím autorka nechce ilustrovat ageismus, což nedělá.
- Již zmíněná *Kapitola 3 Demence* je téměř celá složená z citací, vzájemně málo souvisejících. Zbytečně se zabývá popisem různých forem a projevů a explicitně neuvádí, které skutečnosti vedou nejčastěji k možnostem týrání a zneužívání. Za potenciální agresory jsou považováni většinou příbuzní, autorka nezmiňuje např. možnosti zanedbávání ze strany obsluhujícího personálu, ke kterému někdy dochází.

- *Kapitola 4 Pomoc seniorům* (výstižnější název by byl *Pomoc seniorům ohroženým domácím násilím*) obsahuje obecné informace včetně telefonických čísel 155, 158, 112, informace o službách pro oběti domácího násilí. Je zmiňován *zákon č.108/2006Sb. O sociálních službách*, ale nejsou jmenovány jednotlivé služby pro seniory, které by riziko domácího násilí mohly snížit. Roli sociálního pracovníka (jednomu z hlavních témat práce) jsou věnovány tři a půl strany, které pouze popisují jeho úkoly, jak je vidí různí autoři. Chybí mi uvedení předpokladů - osobnostních, kvalifikačních, systémových, pro jeho práci, hlavní problémy, na které sociální pracovníci ve své práci narážejí atd. Část 4.3 *Právní úprava – Zbavení a omezení svéprávnosti* do této kapitoly rozhodně nepatří.
- Kapitola 5 tvoří kazuistiky týkající se čtyř osob trpících demencí. Považuji je za zbytečně podrobné z hlediska medicínského. Možná i proto působí dojmem, že zdravotní situace zmiňovaných starých lidí má pro ně horší důsledky než chování jejich blízkých. Přesvědčivá pro mne není ani diskuse autorky k této kapitole.
- Závěr je pouhým shrnutím myšlenek obsažených v práci, bez jakéhokoliv hodnocení popisovaných problémů.

Celkové hodnocení:

Jde o popisnou práci s nejasně vymezeným cílem, řada důležitých pohledů a souvislostí chybí, stejně jako jakákoliv analýza příčin, zhodnocení problému a návrhy na možná zlepšení. Grafická úroveň práce je dobrá.

V této podobě **práci nedoporučuji k obhajobě**
a navrhuji hodnotit stupněm **F – nedostatečně**.

V Praze, dne 24. 5. 2015.

Ing. Mgr. Jan Dočkal, CSc.